
Anketa k pětadvacátému výročí založení FHS UK

1. srpna 2025 oslavila Fakulta humanitních studií UK 25. výročí od svého založení. Na naši současnou fakultu se transformoval univerzitní Institut základů vzdělanosti, který v devadesátých letech založili a vedli Zdeněk Pinc a Jan Sokol. Oslovili jsme další pamětníky na danou dobu, aby se podělili o své vzpomínky na první chvíle existence FHS.

Marie Dohnalová: Co předcházelo založení studijního programu Studia občanské společnosti

Na Institutu základů vzdělanosti jsem učila volitelný předmět Management neziskových organizací. Vždy se přihlásilo hodně studujících. Téma se nikde neučilo a studující chtěli znát rozdíl mezi nadací a tehdy občanským sdružením, vědět jakou roli hrají neziskové organizace. Co vše by měl umět člověk, který nějakou neziskovku má a chce, aby se rozvíjela. Když jsem se zeptala, kdo pracuje jako dobrovolník, téměř vždy zvedli všichni ruku. Byla to doba obnovy a rozkvětu občanské společnosti a mladí lidé se chtěli zapojit do pozitivních změn. To byl důvod, že jsem se rozhodla připravit k akreditaci navazující studijní program zaměřený na občanský sektor a na občanskou společnost. Profesor Sokol hned řekl, že ano, stejně jako docent Pinc. Program Studia občanské společnosti je stále jediný takový na českých vysokých školách, dnes má již více než 500 absolventek a absolventů.

Josef Fulka

Vzpomínky z období kolem zakládání FHS mám mnoho, ale většinou jsou nepublikovatelné. Až budu v důchodu, napíšu to všechno. Nicméně zde jsou tři letmé věci:

1) Dobu před vznikem FHS charakterizoval především chaos. Tehdy nebyl žádný SIS, všechny záznamy o zkouškách, zápočtech apod. se psaly na takové papíry. Je naprostý zázrak, že to nějak fungovalo, že se v těch stozích papírů většinou příslušné údaje nějak dohledaly. To bylo ještě v Legerce, když FHS ještě nebyla FHS, ale IZV.

2) Později, už v Jinonicích, jsme měli místnost, ze které byl krásný výhled na Prahu. Novou budovu mám rád, ale Jinonice byly nedostupné, i když na to mnoho lidí nadávalo. Za budovou rostl strom, kterému se říkalo frňákovník: ten tam pořád je, byl jsem tam tuhle na procházce. Měl jsem o tom nedávno sen – že jsem v kapse našel klíč od té staré jinonické kanceláře, a přestože fakulta se už odstěhovala, nějak jsem se tam dostal, odemkl si a ta kancelář byla furt stejná. Asi už stárnu, když se mi zdají tyhle věci. Neseděl jsem tehdy u filosofů, ale v tzv. komunikativním modulu, který vedla Luba Gabrišková. Už bohužel není mezi námi.

3) Vzpomínám si, že v těch starých časech byl můj největší kamarád Honza Hasala, který už také není mezi námi. Byla to postava velká, legendární, mytická. Pamětníci ho znali a vzpomenu si. Za dob mého krátkého působení ve fakultní knihovně (kde ta knihovna byla, než se přestěhovala do Jinonic, neřeknu) jsme tam jednou zůstali přes zavíračku a rovnali knihy do regálů. Honza někde našel takový ten skákací míček, kterému se říká hopík. A dumal, jak ho využít. Vymyslel, že když odsuneme stranou všechny stoly ve studovně, vznikne ideální prostor, kde se dá hrát squash. A místo raket že použijeme knihy. Začali jsme v jakémsi transu odstraňovat stoly. Když vznikl jmenovaný volný prostor (velký volný prostor), Honza se rozmáchl knihou (byl to Freudův traktát Totem a tabu, to si pamatuju, s čím jsem hrál já, to

už nevím) a praštil do hopíka. Ten se odrazil od stěny a spadl do studny. Byla tam taková dekorativní studna, nahoře přikrytá skleněnou deskou. Mezi sklem a okrajem studny byla tak pěticentimetrová mezera. A přesně do té se ten hopík trefil – náhoda je mrcha. A máme po legraci, povídám. Honza si to nemyslel a přišel se svým typickým plánem – že když budeme brát knihy z polic (zřejmě prazákad dnešního knihovního fondu) a házet je do studny, vzniknou schody, po nichž sestoupíme na dno a hopíka si sebereme. Já blbec mu v tom tehdy zabránil s argumentem, že nevíme, jak hluboká ta studna je (zdála se hluboká dost) a že se taky může stát, že tam naházíme všechny knihy, žádné schody nevzniknou a nebudeme mít na to konto ani knihy, ani hopíka, což by možná bylo docela hloupé. To Honza uznal a hopík možná dodnes spočívá v útrokách země. Nepřestanu si nikdy vyčítat, že jsem byl takový páprda. Měl jsem ho nechat naházet ty knihy do studny. Honza byl frajer.

Jana Jenčková: Jak jsme pořídili počítače

V rámci založení fakulty a přestěhování do nových prostor v Jinonicích nám vznikly nové výdaje na vybavení počítačovou technikou, které dosud nemusela řešit, protože v Legerově ulici byl počítač vždy pouze jeden do místnosti a kolegové učitelé se u něj střídali. Po přestěhování nedostatek počítačů i nutnost mít jich více než pouze jeden v místnosti a spolu s omezeným rozpočtem vedlo k otázce: kde je vzít a kde na to vzít. Díky nabídce Komerční banky České národní banky, které opouštěly své prostory v centru Prahy a stěhovaly se na jiné adresy, vyvstala možnost odkoupit jejich staré počítače za cenu 1Kč za kus. Naše fakulta toho využila a nakoupila jich okolo třiceti. Je třeba spravedlivě doplnit, že dlouhé trvání toto vlastnictví nemělo. Rychlý vývoj softwaru a nároky na operační paměti počítačů se zvyšovaly mílovými kroky, tedy za pár měsíců již tyto staré typy nebylo možné využívat – dlouho nabíhaly, měly malé paměti a nový software se už do nich nevešel. Bylo tedy nutné poměrně rychle náš PC park postupně nahradit novými stroji, ale patřilo to k jakýmsi dřevním začátkům naší fakulty a vzpomínkám na skromné poměry, ze kterých jsme vyšli, že navzdory těmto poměrům kolegové učitelé vždy projevovali laskavé pochopení pro to, že nelze mít vždy všechno najednou v top kvalitě. Díky za to.